

TUNTOSARVI

Suomen Kuurosokeat ry:n järjestö- ja jäsenlehti

4
2018

Alueellisilla foorumeilla puitiin sotea
100 ideaa sujuvaan kohtaamiseen

Sisältö

Pääkirjoitus	3
100 ideaa sujuvaan kohtaamiseen.....	4
Käyttäjälähtöisiä verkkopalveluja.....	6
Alueellisilla foorumeilla puitiin sotea.....	8
Oppisopimuskoulutuksesta apua työllistymiseen.....	11
Asiakkaat mukaan kehittämään tulkkaukspalvelua.....	12
Tampereen kerholle Suomi 100 -kunniakirja.....	13
Oppimisen riemua keilaleirillä.....	14
Muut järjestöt.....	16
Oma järjestö.....	16
Ilmoitukset.....	17

Kansikuvassa keilaleiriläiset Kuortaneella. Leirin tunnelmia sivuilla 14–15. Henkilöt vasemmalta: Lauri Mäkinen, Martti Avila, takana Jari Kankkunen, edessä Piritta Maja, polvillaan edessä Esko Jäntti, takana Päivi Jäntti, Kers- tin Maksimainen, takana Jari Salonen, Jarin edessä Sari Isaksson, Marja- Liisa Avila ja Sinikka Hautalahti.

Kuva: Esko Jäntti.

TUNTOSARVI
44. vuosikerta
ISSN 0358-2280

Julkaisija
Suomen Kuurosokeat ry

Taitto
Heidi Häyrynen

Päätoimittaja
Heidi Häyrynen
p. 040 753 2026
viestinta@kuurosokeat.fi

Viestinnän työryhmä 2018:
Esko Jäntti (pj) ja Sanna Paasonen.
Työntekijöiden edustajat: Heidi Häy-
rynen, Jaakko Evonen
Yhteinen sähköposti: viestintaryhma@
kuurosokeat.fi

Hinta
Vuosikerta 25 euroa. Suomen Kuuro-
sokeat ry:n jäsenille ja asiakkaille
ilmainen. 11 numeroa vuodessa print-
tilehtenä, pistekirjoituksella, Daisy-
äänilehtenä, sähköisenä Luetus-ohjel-
massa ja pdf-näköislehtenä verkossa.

**Tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
Suomen Kuurosokeat ry,
Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
s-posti:kuurosokeat@kuurosokeat.
fi. Toimiston aukioloaika ma-pe
klo 9.00–15.

Painopaikka
Grano Kuopio

**Toimituksella on oikeus käyttää
lehden juttuja yhdistyksen inter-
net-sivuilla www.kuurosokeat.fi.**

Tasavertaisena tietoyhteiskuntaan

Saavutettavuus ja kuurosokean osallistuminen tietoyhteiskunnan palveluihin tasavertaisena käyttäjänä ovat järjestön teemoina tänä ja ensi vuonna. Sote-uudistus ajaa yhteiskuntaa kohti laajempaa digitaalisten palvelujen hyödyntämistä.

Tämä asettaa palvelujen saavutettavuudelle kysymyksiä. Mitä saavutettavuus on ihmisen näkökulmasta? Onko kuurosokean ihmisen kokema saavutettavuus erilaista kuin kuulevan ja näkevän?

Näihin kysymyksiin lienee hyvin monta erilaista vastausta. Lähes jokainen kokee saavutettavuuden eri tavoin. Toiselle se on digitaalisen järjestelmän teknistä virheettömyyttä ja apuvälineyhteensopiavuutta. Toinen taas kokee hyvän saavutettavuuden muodostuvan loogisesta ja hyvin suunnitellusta palvelun rakenteesta.

Saavutettavuus on kaikkea tätä, mutta myös paljon muuta. Kokonaisuutena tämä tarkoittaa kuitenkin sitä, että palvelun täytyy tarjota käyttäjäkokemus, joka mahdollis-

taa palvelun sujuvan käytön riippumatta käyttäjän erityistarpeista.

Kuinka Suomen Kuurosokeat ry voi vastata tähän tarpeeseen? Pienellä järjestöllä on yksin hyvin vähän vaikuttamismahdollisuuksia. Kuitenkin ryhmässä on voimaa. Siksi meidän tulee olla mukana niissä toimielimissä, joissa päätöksiä valmistellaan. Lisäksi meidän tulee olla muiden vammaisjärjestöjen kanssa yhteisrintamassa varmistamassa saavutettavuuden toteutuminen, niin digitaalisissa kuin muissakin yhteiskunnan palveluissa.

Haastan myös teidät kuurosokeat digitaalisten palvelujen käyttäjät olemaan aktiivisia. Älkää tyytykö esimerkiksi verkkopankin huonosti saavutettavaan järjestelmään. Antakaa palautetta suoraan palvelujen tuottajalle tai käyttäkää järjestömme palveluita tämän asian edistämiseen.

Kehittävää kevättä kaikille!

Marko Vainioma
IT-päällikkö ◆

100 ideaa – onnetar suosi Hervannan virkistyskerhoa

Teksti: Riitta Lahtinen

Kuva: Heidi Häyrynen

”100 ideaa sujuvaan kohtaamiseen” osallistumisen voitti Hervannan virkistyskerho. Kerhossa on 12 aktiivista jäsentä. Onnea heille!

Ideoita kerättiin vuonna 2017 Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlien kunniaksi. Vuoden loppuun mennessä olin saanut 65 ideaa.

Emme siis pärjänneet Suomen ikävuosille. Aktiiviset osallistujat lähettivät kuitenkin hyviä vinkkejä ja ideoita omista kokemuksistaan. Kiitos kaikille osallistujille, kuulonäkövammaisille, kuurosokeille ja työntekijöille, jotka koitte asian tärkeäksi.

Ideoita minulle lähetti kymmenen kuurosokeaa henkilöä ja kaksi eri

Kommunikaatiopäällikkö Riitta Lahtinen, keskellä Ville Mäki ja oikealla ohjaaja Pentti Pietiläinen. Ville on juuri vastaanottanut Hervannan virkistyskerhon palkinnon.

ryhmää. Toinen oli nuorten ryhmä ja toinen Hervannan virkistyskerho. Suomen Kuurosokeiden työntekijöitä ja tulkkeja osallistui viisi.

Ideat koostuivat monista erilaisista ajatuksista kommunikaatiomenetelmiin, opastukseen, kuvailuun ja ympäristössä toimimiseen liittyen. Kaikki ideat ovat Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuilla luettavissa.

Osa kuurosokeista lähetti minulle tarinoita. **Vesa Pikkuhookana** lähetti kaksi kokemusta tilanteista, joissa hänellä ei ollut tulkkia käytettävissään. Hän haluaa jakaa kokemukset lukijoiden kanssa.

Kadonneen lasisilmän etsintä

Olimme perhekurssilla Pajulahdesa. Minulla ei ollut aikaisin aamusta tulkkia käytettävissä, mutta halusin kuitenkin mennä aamu-uinnille. Menin uimaan. Aikani uituani hypäsin altaaseen. Sukelluksen jälkeen silmiäni kuivatessani tunsin, että lasisilmäni putosi altaaseen. Säikähdin todella, että arvokas lasisilmäni (noin 1000 euroa) oli nyt hävinnyt.

Aikani etsittyäni lähdin etsimään uinninvalvojaa, jolle viittoilin: ”En kuule. Tule mukaan”. Osoitin silmäkuoppaani ja vesiallasta. Uinninvalvoja oivalsi heti, että olin kadottanut lasisilmäni. Hän poistui hetkeksi.

Ehdin jo miettiä, minne hän meni, mutta kohta hän palasi mukanaan haavi. Sillä hän sai nostettua lasisilmäni uima-altaasta.

Olin helpottunut sen löydyttyä ja iloinen siitä, että tulin ymmärretyksi yllättävässä tilanteessa, ilman tulkkia.

Ravintolatilaus Tansaniassa

Olin aikoinaan Tansaniassa, jossa menin ravintolaan syömään. Katsoin ruokalistaa, josta en ymmärtänyt yhtään mitään. Kun tarjoilija tuli paikalle, osoitin hänelle käsiä ja hartioita nostamalla, etten ymmärrä ruokalistasta sanaakaan. Kysyin rohkeasti naudanlihaa tekemällä etusormista otsalle sarvet. Kanaa kysyin heiluttamalla taivutettuja käsiäni niin kuin lintu siipiään.

Tarjoilija ymmärsi minua. Halusin ruokani olevan myös tulisesti maustettua. Viittoilin hänelle suu auki ja näytin ikään kuin lieskat olisivat tulleet suustani. Taas tarjoilija nosti peukkuja ymmärtämisen merkiksi. Ihmettelin lisäksi listalla olevaa sanaa, mitä se voi tarkoittaa. Tarjoilija haki keittiöstä ranskanperunan ja näytti sen minulle.

Huomasin, että olemalla rohkea ja esittämällä vaikka pantomiinimaisesti erilaisia eläimiä, voi tulla hyvin ymmärretyksi, vaikka ei ole yhteistä kieltä. ♦

Käyttäjälähtöisiä verkkopalveluja

Teksti ja kuva: Jaakko Evonen

Valtiokonttorin D9-digitiimin Ideajamit järjestettiin maaliskuussa Helsingissä. Kaksipäiväiseen tapahtumaan kuului vapaamuotoista ryhmätyöskentelyä. Tarkoituksena oli ideoida kuvitteelliselle käyttäjälle hänen tarpeisiinsa sopiva verkkopalvelu. Paikalle oli saapunut edustajia myös useista vammaisjärjestöstä. Tapahtuman päätteeksi osanottajien kanssa käytiin yhteistä keskustelua. Siinä esille nousivat esimerkiksi verkkopalveluiden saavutettavuuden ja kävijälähtöisyyden tärkeys.

D9-digitiimin digijohtaja **Nina Nissilä** kertoo Ideajamit-tapahtumaiden syntyneen viime syksynä lkateknologian tilaisuudessa. Hän innostui siellä digitaalisista palveluista käydystä keskustelusta. Nissilä ehdotti palvelumuotoilutapahtumaa Valli ry:n **Lea Stenbergille**. Tämä näytti ajatukselle vihreää valoa. Ideajamien tavoitteena oli saada osallistujille uusia ideoita omaan työhönsä.

Palautteen perusteella useimmat olivat kokeneet tilaisuudesta olleen

hyötyä. Osallistujien mielestä tapahtuma oli mukava ja yhteistyötä annettiin kiitosta. Myös tapahtuman järjestäjät olivat saaneet uusia näkökulmia palveluiden muotoilun saavutettavuuden parantamiseksi.

Kohderyhmien ääni kuuluviin

Nissilä toteaa, että jatkossa on mahdollista, että julkishallinnon palveluja ideoidessa otetaan kohderyhmän näkemyksiä ja tarpeita entistä enemmän huomioon.

– Tänä päivänä kohderyhmiä itse asiassa osallistetaankin jo yhä enemmän julkishallinnon palvelujen kehittämisessä. Joissakin tapauksissa jopa ihan strategiatyösäkin.

Järjestöyhteistyöstä ja tulevaisuuden näkymistä Nissilällä on seuraavanlaisia näkemyksiä:

– Järjestöyhteistyö on ollut tiimillemme erittäin antoisaa. Sitä teemme mielellämme lisää aina, kun vain suinkin on mahdollista. Järjestöissä on mielestäni huikeaa ammattitaitoa ja osaamista, jota pitää hyödyntää palvelukehityksessä parhaan mahdollisen lopputuloksen aikaansaamiseksi.

– Unelmoimme siitä, että Suomessa olisi tulevaisuudessa saavutettavat ja käytettävät julkishallinnon palvelut, jotka vastaisivat asiakkaidemme tarpeisiin. Lisäksi haaveilemme siitä, että julkishallinnon palveluilla vaivattaisiin asiakkaita vain silloin, kun se on oikeasti tarpeellista. Automaation astetta on vielä varaa kasvattaa, mikä parantaa myös osaltaan palveluja, Nissilä jatkaa.

Haasteena visuaalisuus

Kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten osalta Nissilä näkee haasteita palvelumuotoilun kehittämisessä.

– Minua itseäni on pohdituttanut paljon se, miten kuulonäkövam-

maisten ja kuurosokeiden kanssa voisi tehdä palvelumuotoilua. Palvelumuotoilu on lähtökohtaisesti erittäin visuaalista työtä. Se on varmasti vähintään jossain määrin haastavaa, mutta en haluaisi nostaa hanskoja pystyyn tehtävän vaikeuden edessä kovin heppoisin perustein, Nissilä toteaa.

– Kaipaisin vaikka hullujakin ideoita siitä, että miten asiaa voisi lähestyä. Jos lukijoille tulee ideoita, vaikka niitä hullujakin, voi minuun olla yhteydessä.

Ideota voi lähettää osoitteeseen nina.nissila@valtiokonttori.fi tai Facebookin, Twitterin ja LinkedInin kautta. ♦

Ideajamityöskentelyä.

Alueellisilla foorumeilla puitiin sotea

*Teksti: Milla Lindh
Koonnut: Heidi Häyrynen
Kuvat: Taru Kaaja*

Kuurojen Liitto, Kuurojen palvelusäätiö ja Suomen Kuurosokeat ry järjestävät yhteistyössä kevään aikana kuusi viittomakielistä alueellista foorumia.

Tampereen tilaisuuteen Kuurosokeilta tuli kattava edustus: hallitusta edusti **Timo Peltomäki**, aluepalveluita **Taru Kaaja**, kuntoutus- ja asumispalveluita **Risto Hoikkanen** ja järjestöpalveluita **Milla Lindh**. Paikalla oli muitakin meikäläisiä.

Digitaalisuus lisääntyy

Kuurojen Liitossa on menossa kampanja nimeltään Viittomakieliloikka. Kampanjakoordinaattori **Kaarina Huovinen** kertoi mitä tällä tarkoitetaan.

Digiloikassa yhteiskunta pyrkii tekemään ison harppauksen digitaalisten palvelujen käyttöönotossa. Viittomakieliloikalla tarkoitetaan samaa: viittomakielisten palvelujen ja tiedotusmateriaalin on loikattava nopeasti. Näin ne ovat yhdenvertaisia ja yhtä ajantasaisia kuin suomenkielisen enemmistön palvelut ja tiedotteet.

Kuurojen Liiton toiminnanjohtaja **Markku Jokinen** puhui viittomakielisten näkökulmasta sote- ja maakuntauudistuksesta. Mahdollinen uudistus myllertää suomalaisten sosiaali- ja terveyspalvelut totaalisesti. Uudistuksesta pitää saada riittävästi omakielistä informaatiota. Muuten on pelkona, että epätietoisuus johtaa palveluista syrjäytymiseen.

Maakuntavaalit syksyllä

Puheenvuoron saivat myös Päijät-Hämeen muutosjohtaja **Seppo Huldén** ja Etelä-Pohjanmaan vastuuvalmistelijä **Minna Laitila**. He kertoivat edustamiensa alueiden sotesuunnitelmista. Jokainen maakunta on erilainen, väestöpohja ja palvelutarpeet vaihtelevat. Ei ole vielä selvää, tuleeko kunnallisten vammaisneuvostojen tilalle maakunnallinen vammaisneuvosto. Etelä-Pohjanmaalla on suunniteltu liikkuvia terveyspalveluita. Niillä saataisiin harvaanasutuille alueille parempi palvelutaso.

He muistuttivat, että 28.10.2018 on ensimmäiset maakuntavaalit, joissa olisi erittäin tärkeää äänestää. Maakunta on julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehal-

Sote- ja maakuntauudistus puhuttivat. Kuva Oulun alueellisesta foorumista.

linto. Maakuntien toiminta käynnistyy 1.1.2020. Tulevat maakuntavaltuutetut päättävät muun muassa siitä, missä alueen sote-keskukset sijaitsevat ja mitä palveluja ne tarjoavat. Nykyiset kunnat kuuluvat jatkossa 18 maakuntaan.

Valinnanvapaus tarkoittaa, että asiakkaalla on oikeus itse valita, mistä hän hankkii sosiaali- ja terveyspalvelunsa. Valinnanvapauden tavoite on, että asiakas pääsee nopeammin hoitoon ja palveluihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilainen arvioisi edelleen, mitä palveluita asiakas tarvitsee.

Huolena riittävät palvelut ja tiedonsaanti

Nykyisistä viittomakielisistä palveluista kertoivat Kuurojen palvelusäätiön **Jouni Riihimäki** ja Suomen Kuurosokeat ry:n Risto Hoikkanen. Tarjolla on asumispalvelua, vertaistukea ja omakielistä henkilökuntaa kuuroille ja kuurosokeille. Asumis- ja kuntoutumisjohtaja Risto Hoikkanen piti Asumispalvelujen esittelyn viittomakielellä.

Kuurojen Liiton vertais- ja vapaaehtoistoiminnan johtaja **Laura Pajunen** kertoi kielellisistä oikeuksista. Viittomakielilaki tuli voimaan 2015.

Lain myötä viittomakieliset saivat kieli- ja kulttuuriryhmän statuksen. Laki velvoittaa järjestämään palveluja viittomakielellä. Se edistää viittomakieltä käyttävien kielellisten oikeuksien toteutumista. Perustuslakivaliokunta on vaatinut viittomakielilain noudattamista sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakia uudistettaessa.

Lopuksi oli paneelikeskustelu. Aiheena oli viittomakielisten osallisuus sote- ja maakuntauudistuksessa. Suomen Kuurosokeat ry:stä Oikeuksienvälönnan asiantuntija

Marjatta Puromäki osallistui paneeliin. Keskustelijoina oli yhdistysväkeä sekä Pirkanmaan muutosjohtaja **Jaakko Herrala**. Yleisö sai osallistua kommentein.

Paneelissa tuotiin esille huoli, että viittomakielisten tiedonsaanti pysyy hitaampana kuin valtaväestön. Onkin tärkeää, että sotevalmistelijat pitävät järjestöt ajan tasalla. Monille asiakkaille järjestön työntekijä ovat se taho, joka ohjaa oikeiden palvelujen piiriin ja neuvoo erilaisen hakemusten tekemisessä. ♦

Tampereen tilaisuuden kuulijakuntaa.

Oppisopimuskoulutuksesta apua työllistymiseen

Oppisopimuskoulutus parantaa erityisopiskelijoiden työllistymismahdollisuuksia. Tieto perustuu Marja Irjalan tekemään väitöskirjaan, joka on tarkastettu Oulun yliopistossa 22.9.2017. Väitöskirjassa vertailtiin Saksan ja Suomen koulutusjärjestelmiä. Tutkimusaineistona oli 30 erityisopiskelijan haastattelua. Haasteltavat olivat Suomesta ja Saksasta. He olivat valmistuneet tai valmistumassa ammattiin oppisopimuskoulutuksen avulla. Erityisopiskelijoiksi tutkimuksessa määriteltiin vammaiset, pitkäaikaissairaat ja osatyökykyiset.

Tutkimuksen mukaan erityisopiskelijat ovat usein työelämän ulkopuolella. Vaikeimmin työllistyvien avuksi onkin esitetty Suomessa oppisopimuskoulutuksen lisäämistä Saksan tapaan. Suomessa erityisopiskelijoiden oppisopimuskoulutusta on toteutettu tähän asti vain pienimuotoisesti. Oppisopimuskoulutus suoritetaan pääosin työpaikalla. Opiskelija saa sen aikana työehtosopimuksen mukaista palkkaa.

Saksassa ammatillisesta koulutuksesta suurin osa on oppisopimuskoulutusta. Myös erityisopiskelijat oppivat työpaikalla. Maassa on

myös säädetty kiintiölaki, joka edistää vammaisten työllistymistä.

Tutkimuksessa mukana olleista suurin osa oli päässyt koulutuksen jälkeen työelämään. Saksassa erityisopiskelijat työllistyivät useammin kokopäivätyöhön kuin Suomessa. Suomessa päädyttiin enemmän osa-aikatyöhön. Tulokset osoittivat, että oppisopimuskoulutus estää syrjäytymistä. Työ toi yhdenvertaisuuden tunteen ja sisältöä elämään.

Ongelmana nousi kuitenkin esille avotyö. Avotyössä vammainen tekee töitä tavallisella työpaikalla. Hän ei ole kuitenkaan työsuhteessa, joten hänelle ei makseta työstä palkkaa. Kunta maksaa vammaiselle työstä työosuusrahan. Tutkimuksen mukaan avotyöstä on muodostunut oppisopimuskoulutuksen suorittaneiden vammaisten parissa pysyvä työllistämismuoto.

Väitöskirjassa esitetään oppisopimuskoulutuksen laajentamista Suomessa. Erityisopiskelijoille pitäisi lainsäädännöllä turvata oppisopimuskoulutuksen tukipalvelut ja rahoitus. Myös kiintiölaki voisi edistää vammaisten työllistymistä. ♦

Asiakkaat mukaan kehittämään tulkkauspalvelua

Kela järjestää tulkkauspalvelun kehittämiseksi kaksi asiakasraati-tapaamista syksyllä 2018. Raatiin mahtuu 10 asiakasta. Mukaan toivotaan osallistujia eri asiakasryhmistä. Halukkaat voivat ilmoittautua kela.fissä tai ottamalla yhteyttä VATU-keskukseen. Haku avataan ennen kesää.

– Haluamme varmistaa, että raadissa on edustettuna eri asiakasryhmät ja erilaiset tulkkaustarpeet. Tavoitteena on, että raadissa kuuluu tavallisen asiakkaan ääni, kertoo asiakasraatitoiminnasta vastaava **Mari Kannisto**.

Kelan asiakasraadit eivät ole pysyviä, vaan ne kutsutaan koolle keskustelemaan vuosittain vahvistettavista teemoista. Vuonna 2018 yksi tällainen teema on erinomainen asiakaskokemus. Aiemmin asiakasraateja on järjestetty esimerkiksi toimeentulotuesta, työkyvystä ja kansainvälisistä tilanteista.

Syksyllä 2018 järjestetään kaksi asiakasraatitapaamista vammaisten tulkkauspalvelun kehittämiseksi.

– Raadissa on tarkoitus etsiä yhdessä ratkaisuja ja vaihtoehtoja asioille, jotka koetaan ongelmiksi ja joita halutaan kehittää. Toisaalta pitää muistaa, että kaikkia toiveita ei voida toteuttaa ja että joskus asioiden kehittäminen vie aikaa, muistuttaa Osaamiskeskuksen päällikkö **Mikko Toivanen**.

Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelun kehittämiseksi perustettu yhteistyöverkosto on tänä vuonna kokoontunut kaksi kertaa keskustelemaan tulkkauspalvelun kehittämisestä. Yhteistyöverkostossa on mukana järjestöedustajia, joihin voi olla yhteydessä tulkkauspalveluun liittyvistä asioista. Mukana ovat Finlandssvenska teckenspråkiga, Kehitysvammaliitto, Kuuloliitto, Kuurojen Liitto, Suomen CP-liitto, Suomen Kuurosokeat ja Svenska hörsselförbundet.

Kela tiedottaa kevään aikana, miten asiakasraatiin voi hakea mukaan ja milloin se järjestetään.

Lähde: Kela ♦

Tampereen kerholle Suomi 100 -kunniakirja

Itsenäinen Suomi täytti 2017 sata vuotta. Tampereen kuurosokeiden kerho osallistui viralliseen juhlaohjelmaan teemalla ”Itsenäisenä kuurosokeana Suomessa”. Lokakuun juhlatilaisuuteen pyydettiin vieraaksi kansanedustaja **Ilmari Nurminen**. Tapahtumaan osallistuivat myös yhdistyksen puheenjohtaja **Tuula Hartikainen** sekä kerholaiset ja muutama työntekijä.

Juhlavuoden koordinoinnista vastasi valtioneuvoston kanslian aset-

tama Suomi 100 -organisaatio. Organisaatioon kuuluva valtuuskunta luovutti Tampereen kerholle kiitosena osallistumisesta kunniakirjan. Sen ovat allekirjoittaneet valtuuskunnan puheenjohtaja pääministeri **Juha Sipilä** ja juhluvuoden pääsihteeri **Pekka Timonen**.

Kerhon viimevuotinen vetäjä **Eetu Seppänen** kertoo, että kunniakirja kehystetään ja ripustetaan todennäköisesti kerhotilan seinälle. ♦

Eetu Seppänen esitteli kerhon saaman kunniakirjan.

Kin-Ball jahtaa ”jänistä” joka kuvassa on Sari. Sinisessä paidassa liikuntaohjaaja opiskelija Paavo.

Sinikka Hautalahti keilaamassa. Vasen käsi suuntakaiteella. Taustalla Jari Kankkunen valmistautuu. Oikealla Kin-bal heittoa ryhmätyöskentelynä.

Oppimisen riemua keilaleirillä

Teksti ja kuvat: Esko Jäntti

Kuurosokeat Keilailijat (KSK) järjesti keilaleirin 3.–6.4.2018 Kuortaneen Urheiluopistolla. **Martti** toteusi, että leirillä oppii aina uutta. Ensikertaa mukana ollut ”**Jaska**” puolestaan kertoi, että oli positiivinen yllätys, miten hyvä tunnelma leirillä oli.

– Mukana voi olla omana itsenään ja jokainen keilaa oman tason mukaisesti, hän sanoi.

– Teidän kanssanne on mukava olla leirillä. Näillä leireillä ollaan paljon hymyssä suin, sanoi **Piritta Maja**, Kuortaneen Urheiluopiston keilailuvalmentaja.

Mitä kaikkea leirillä sitten tehtiin? Aluksi tarkistettiin pallojen kunto. Piritta kiillotti palloja, vaihtoi sormitutteja ja porasi uusiin palloihin sormenreivät. Aika monta uutta palloa menikin kaupaksi. Lisäksi harjoiteltiin keilaamista erilaisissa olosuhteissa. Se tarkoittaa sitä, että radalle laitetaan öljyä erilainen määrä. Pallot käyttäytyvät eri tavoin eri tavalla öljytyillä radoilla. Sisällä siis oltiin ja onneksi niin. Ulkona satoi vettä ja räntää ja aikamoinen jäätikkö ja sohjokeli siitä seurasi.

Harjoiteltiin pallon irroitusta paikaltaan heittäen ja yksittäisten keilojen paikkaamista eli yritettiin kaataa yksittäisiä keiloja. Oli meillä myös yksi iso pallo. Se oli metrin halkaisijaltaan ja painoi noin kilon. Se oli Kin-Ball. Sen kanssa ajettiin ”jänistä” takaa, pelattiin maalipalloa ja melkein lentopalloakin. Ainakin pallo oli riittävän suuri, jotta putkinäköinen pystyi seuraamaan pallon liikkeitä. Keppi- ja kuminauhajumput sekä hieronta hoitivat lihashuollon.

Kuurosokeiden keilailunmestaruudet ratkottiin leirillä. Kilpailussa keilattiin viisi sarjaa. Tuloksissa suiluissa on puhdas yhteistulos. Kokonaistuloksessa on laskettu tasoitus koko kauden keskiarvon perusteella.

Naiset

1. Sari Isaksson (704) 894
2. Kerstin Maksimainen (408) 815
3. Sinikka Hautalahti (288) 731

Miehet

1. Martti Avila (873) 980
2. Jari Kankkunen (752) 953
3. Esko Jäntti (761) 914
4. Lauri Mäkinen (328) 720

Omaiset

1. Päivi Jäntti (711) 859
2. Marja-Liisa Avila (717) 840
3. Jari ”Jaska” Salonen (526) 771 ♦

MUUT JÄRJESTÖT

Osallistu Vammaisfoorumin kyselyyn

Vammaisfoorumi selvittää kyselyllä vammaisten oikeuksien toteutumista Suomessa. Kyselyyn voi vastata joko sähköisesti verkossa tai sen voi halutessaan tulostaa paperille. Kuurosokeiden ja kuulonäkövammaisten asiakkaiden on mahdollista saada apua vastaamiseen Suomen Kuurosokeat ry:n oikeuksienvalvonnan asiantuntijoilta. Vastausaikaa on 30.5.2018 saakka.

Linkki kyselyyn löytyy Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivujen kautta. Verkkokyselyn sivustolta löytyvät myös tulostettavat lomakkeet suomeksi ja ruotsiksi.

Näkövammaisen palveluopas 2018 ilmestynyt

Uusi Näkövammaisen palveluopas 2018 on ilmestynyt. Asiasta kerrotaan Näkövammaisten liiton verkkosivuilla. Oppaasta on julkaistu sähköinen versio NKL:n verkkosivuilla sekä Luetuksessa.

Muita versioita voi tiedustella suoraan Näkövammaisten liitosta osoitteesta aineistotilaukset@nkl.fi tai puhelimitse 09 396 041.

OMA JÄRJESTÖ

Uutta viittomakielistä materiaalia verkkosivuilla

Suomen Kuurosokeat ry:n verkkosivuille on tuotettu uutta materiaalia kuulemiseen liittyen.

Videon käsikirjoituksen on tehnyt opinnäytetyönään Siiri Helminen Humanistisesta ammattikorkeakoulusta. Kuulemiseen liittyvät viittomat ja niiden määrittelyt ovat muun muassa seuraavat: korvan rakenne, ulkokorva, korvalehti, korvakäytävä ja välikorva.

Video ja kuulemiseen liittyviä viittomia löytyy verkkosivujen ajankohtaisten linkin kautta.

Muita viittomia ovat pistekirjoitukseen ja näkemiseen liittyvät viittomat.

Jos sinulla on idea tai ajatus jostain viittomaryhmästä tai alueesta, niin laita viesti minulle. Voin yrittää löytää opiskelijoita keräämään sanastoa.

Terveisin kommunikaatiopäällikkö Riitta Lahtinen. Yhteystiedot: 0400 624 307, riitta.lahtinen(at)kuurosokeat.fi.

ILMOITUKSET

◆ Kuurosokeiden kerhot

Tampereen kerho

Tampereen kuurosokeiden kerho kokoontuu tiistaina 29.5. klo 13–16 VTS Ristontalon 6. kerroksessa. Osoite on Valtaraitti 9, Tampere. TAYS:n kuulovammaisten kuntoutusohjaaja Katja Kokko kertoo ajankohtaisista asioista ja apuvälineistä.

Tampereen kerho tekee kesäretken Turkuun tiistaina 26.6. Lähtö Kuurosokeiden toimintakeskukselta (Valtaraitti 9) noin klo 9.30 (aika tarkentuu) tilausbussilla suoraan Littoistenjärven Rauhaniemeen. Rentoa yhdessäoloa, muun muassa runomuotokuvan tekoa ja ruokailua noin klo 16 asti. Paluu Tampereelle. Hinta kokonaisuudessaan 15e/kuurosokea ja 20e/tulkki tai avustaja.

Ilmoittautumiset viimeistään 24.4. Millalle 0407749207 tai Maija Kannerille 0402107877 allergiatietoi-
neen.

Heinäkuun kerho on lomalla.

Seuraava kerhokokous on 28.8. VTS Ristontalon 6. kerroksessa. Vieraana esteettömyysasiantuntija.

Satakunnan kuurosokeiden kerho

Satakunnan kuurosokeiden kerhon kerhopäivä on muuttunut. Uusi ajankohta on 16.5.2018 klo 12–15 Satakunnan näkövammaisten toimiloissa. Otavankatu 4 C 49, Pori. Vieraana kuurosokeiden kuntoutusohjaaja Anne Laiho Satakunnan sairaalasta. Aiheena sairaalan apuvälineet ja muutkin sairaalan asiat, jotka koskevat kuurosokeita.

Tervetuloa myös uudet kerholaiset. Lisätiedot Sainilta, puh. 0400 532 413 tai s-posti: saini.lepisto@gmail.com.

Keski-Suomen Kuulonäkövammaisten kerho

Kerho kokoontuu huhti-toukokuussa ma 30.4. Vieraana järjestöohjaaja Milla Lindh. Vappusimaa ja munkkeja 2 euron maksulla.

Ma 28.5. vieraana Sari Hyötyläinen Jyväskylän kaupungin henkilökuljetusyksiköstä. Aihe: muuttuvatko vpl-kuljetukset Jyväskylässä 1.7. jälkeen? Aika ja paikka: klo 15:30–18:00, Aseman Pysäkki, Hannikaisenkatu 29, Jyväskylä.

Ilmoita tulostasi Eskolle muutamaa päivää ennen kokoontumista. Yhteystiedot: esko.jantti@pp2.inet.fi tai 0400 646 436.

◆ Helsingin viriketoiminta

Kuntopiiri

Torstaisin 3.5. ja 17.5. kello 13–16 liriksessä, 2. kerroksessa. Vetäjänä Jaana Marttila. Kuntosalissa kuntoharjoittelua, uima-allasosastolla vesijumppaa (kello 14.30), uintia ja saunomista. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Oma pyyhe mukaan.

Huom! To 10.5. ei ole kuntopiiriä.

Kevään viimeinen kuntopiiri to 17.5. Syksyllä jatketaan to 6.9. alkaen.

Kommunikaatiopiiri

Ti 8.5. klo 13–16 liriksessä. Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimisto, 4. krs. Aihe: 65 ideaa sujuvaan kommunikointiin ja toimintaan. Yhteenvedo 100 idean koonnista. Vetäjänä Riitta Lahtinen. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Kahvitarjoilu (1e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ke 2.5.

Kreikkalainen ravintola Thalassa

Ke 9.5. klo 16–20 Herttoniemenranta. Os. Neitojenranta 2, Helsinki. Tule mukaan maistamaan kreikkalaista ruokaa ja uusia makuelämyksiä. Mukavaa yhdessä oloa. Ruokailut ym. omankustanteisia. Paikalla ei ole yleistulkkiä. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ma 30.4.

Pistekirjoituspiiri

Ti 15.5. klo 13–16 liris, Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimistolla, 4. krs. Vetäjänä Marjo Pylväinen. Paikalla kaksi yleistulkkiä. Uudet ja vanhat opiskelijat tervetulleita. Kahvitarjoilu (1e). Ilmoittaudu Anitalle viimeistään ti 8.5.

Helsingin kuurosokeiden kerho

Ke 16.5. Kts. kerhoilmoitukset.

Pannu kuumana

To 17.5. klo 10–12 liris, Suomen Kuurosokeat ry:n Helsingin aluetoimisto, 4. krs. Järjestäjinä viriketoiminta ja Helsingin aluepalvelu. Voit tulla tapaamaan muita asiakkaita, viettämään aikaa yhdessä kahvitte-lun merkeissä ja keskustelemaan. Paikalla virikeohjaaja Anita Palo ja oikeuksienvälön asianajaja Heli Lappalainen. Heiltä saa neuvoja erilaisissa asioissa. Kahvitarjoilu (1e). Paikalla ei ole yleistulkkiä. Tilaisuuden jälkeen ruokailu omakustanteisesti lirkksen ravintolassa ja kuntopiiri (katso aiempi ilmoitus).

Ulkoilupäivä Espoossa

To 24.5. klo 13–16 Pirttimäellä. Kokoontuminen Pirttimäen ulkoilumajan luona. Os. Kunnarlantie 110, Espoo. Venyttelyä ja kävelyä tai sauvakävelyä. Vetäjänä Jaana Marttila. Omat eväät voi ottaa mukaan tai käydä kahviossa. Alueella myös taukotupa ja wc:t. Paikalla ei

ole yleistulkkia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 17.5.

Maailma kylässä -festivaali

La 26.5. klo 12–20 Helsingin rautatieatori ja Kaisaniemen puisto. Kokoontuminen kello 12 Helsingin rautatieasemalla ”palloukkojen” alla. Os. Kaivokatu 1. Lähdemme yhdessä tai halutessamme erikseen kiertelemään. Itse voi päättää, milloin haluaa lähteä pois. Ohjelmassa mm. musiikkia, kätutaiteilijoita ja kansainvälistä toimintaa. Tapahtumiin vapaa pääsy. Ruuat ja juomat maksullisia. Varaa käteistä rahaa mukaan. Paikalla ei ole yleistulkkia. Ilmoittaudu Anitalle viimeistään to 17.5.

Ulkoilupäivä Vantaalla

To 31.5. kello 13–16 Hakunila. Kokoontuminen Hakunilan uimahallin edessä. Os. Sotungintie 17, Vantaa. Venyttelyä, kävelyä tai sauvakävelyä. Vetäjänä Jaana Marttila. Omat eväät voi ottaa mukaan tai käydä uimahallin kahviossa. Paikalla ei ole yleistulkkia.

Ilmoittaudu Anita Palolle viimeistään to 24.5. Yhteystiedot: anita.palo@kuurosokeat.fi, tekstiviestit / WhatsApp 040 837 7896.

◆ **Kurssit ja leirit**

Vaikea kuulla, vaikea nähdä – mikä avuksi?

Aika ja paikka: 4.–7.6.2018 klo 9–17
Kuurosokeiden Toimintakeskus, Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.
Kurssi toteutetaan avomuotoisena, ei yöpymismahdollisuutta.

Kohderyhmä: Kurssi on tarkoitettu henkilöille, joilla kuulon ja näöntilanne on heikentynyt. Arkinen elämäsi tuottaa sinulle ongelmia, mutta selviät vielä melko itsenäisesti. Kaipaavat vinkkejä itsenäisen elämän tueksi.

Tavoite ja sisältö: Antaa tietoa palveluista ja apuvälineistä, joista kurssilaiset voisivat hyötyä. Antaa myös tilaisuuden jakaa kokemuksia vertaisryhmässä. Kurssi sisältää keskustelua ja toiminnallisia harjoituksia. Aiheina ovat apuvälineet, turvallinen liikkuminen, tiedonsaanti ja erilaiset palvelut. Sisältö joustaa ryhmän toiveiden mukaan.

Hinta: Matkakulujen omavastuu Kelan omavastuun mukaan. Lounas, päiväkahvi ja päivällinen sisältyvät kurssiin.

Hakemukset: 7.5.2018 mennessä
Kuurosokeiden Toimintakeskus, Kaija Pekkanen, Insinöörinkatu 10, 33720 Tampere.

Yhteyshenkilö: Kaija Pekkanen, p. 0400 965 671, kaija.pekkänen@kuurosokeat.fi ◆

Näkövammaisen palveluopas 2018

Kuva: Näkövammaisten liitto ry.